

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Гощанського районного суду Рівненської області
08.05.2025**

м. Рівне, 2025 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 08.05.2025 групою НПМ здійснено відвідування Гощанського районного суду Рівненської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Пилипчук Микола Володимирович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Черняк Артем Сергійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Українець Тетяна Володимирівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Слободенюк Інна Валентинівна, представник громадської організації.

Суд розташований за адресою: вул. Олени Теліги, 1, с. Гоща, Рівненський район, Рівненська область, 35400.

Керівництво установи:

Пацко Дмитро Васильович, голова суду.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» Гощанський районний суд Рівненської області є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому процесуальним кодексом.

Суд розміщується у двоповерховій будівлі, яка має два входи: центральний, та службовий, який знаходиться на задньому дворі будівлі (фото 1, 2).

На центральному вході розміщено інформаційну вивіску з найменуванням судового органу.

У приміщенні суду встановлено інформаційні стенди, на яких розміщено актуальну інформацію, зокрема номери телефонів гарячих ліній для надання безоплатної правової допомоги, а також контактні дані для звернень до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (фото 3, 4).

Забезпечення охорони громадського порядку та безпеки в суді здійснює Служба судової охорони в Рівненській області. У вестибюлі суду розміщується пост співробітників Служби охорони, які здійснюють пропускний режим, реєстрацію відвідувачів, контроль за дотриманням громадського порядку, а також забезпечують безпеку учасників судових засідань. Для посилення безпеки приміщення суду обладнано системою відеоспостереження, стаціонарним металодетектором аروحного типу та організовано внутрішній пункт пропуску осіб (фото 5).

На пункті пропуску наявна аптечка для надання першої домедичної допомоги, яка укомплектована необхідними медичними засобами та препаратами, що мають актуальні терміни придатності (фото 6).

Під час відвідування встановлено, що працівники суду пройшли тренінги по наданню домедичної допомоги та отримали відповідні сертифікати (фото 7,8)

У будівлі суду функціонує один зал для проведення судових засідань. Цей зал використовується для розгляду як цивільних так і кримінальних справ. Даний зал обладнано захисним загородженням із спеціального скла для розміщення підсудних (засуджених), а також системою відеоконференцз'язку для проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції (фото 9, 10).

Конвоювання підсудних (засуджених) здійснює рота конвойної служби Головного управління Національної поліції України в Рівненській області.

Протягом 2024 та 2025 років скарг від підсудних (засуджених) до суду не надходило.

Попереднє відвідування суду групою НППМ здійснено 05.05.2023.

За результатами попереднього відвідування НППМ надано наступні рекомендації:

Вжити заходів із демонтування металевої клітки, призначеної для тримання підсудних (засуджених);

Опрацювати питання щодо обладнання у суді камер для тримання підсудних (засуджених) з розрахунку три камери на один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ;

Забезпечити в суді приміщення для розміщення особового складу варті та санітарні вузли;

Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень суду;

Облаштувати суд кімнатою для роботи адвоката з підсудними (засудженими);

Облаштувати в суді найпростіше укриття;

Забезпечити ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від камер до зали судових засідань для розгляду кримінальних;

Рекомендації надані за результатом попереднього відвідування виконані частково, а саме: демонтовано металеву клітку, призначену для тримання підсудних (засуджених).

II. Факти, виявлені під час відвідування

Порушення права на захист від катування та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання (стаття 5 Загальної декларації прав людини, стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. Під час відвідування приміщень суду встановлено порушення вимог пункту 6.5 ДБН В.2.2-26:2010 Будинки і споруди. Суди, затверджені наказом

Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН В.2.2-26:2010), де визначено, що кількість камер для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ. Беручи до уваги викладене, в зазначеному суді, де розташовано один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ, має бути обладнано три камери. Натомість в суді відсутні камери для підсудних (засуджених).

Підсудні (засуджені) чекають на розгляд судових справ в приміщенні суду або в спеціальному автомобілі, що є несумісним із європейськими стандартами, які є відмінною ознакою демократичного суспільства.

Утримання людей в таких умовах є приниження людської гідності. Незабезпечення належними умовами підсудних (засуджених) призводить до порушення їх прав на гідні умови тримання.

Очікування на судові засідання у спеціальному автомобілі призводить до тривалого утримання підсудних в неприпустимих умовах, що суперечить вимогам міжнародних стандартів прав людини.

2. Відповідно у порушення вимог пункту 6.5.1 ДБН В.2.2-26:2010, у суді відсутні приміщення для конвою та окремі санітарні вузли для підсудних (засуджених).

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (статті 21 Конституції України, статті 9, 13 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

Відповідно до вимог державних будівельних норм «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН «Інклюзивність»), доступність для маломобільних груп населення повинна забезпечуватися фізичною можливістю та зручністю потрапляння до будівлі та пересування нею. Разом із тим, встановлено низку порушень вимог ДБН «Інклюзивність».

3. Так, у порушення вимог пункту 5.3.1 ДБН Інклюзивність, пандус, наявний при вході до приміщення суду перевищує максимально допустиму висоту одного підйому пандуса та, відповідно, має надто різкий кут його нахилу, що не в повній мірі дає можливість особам, які пересуваються за допомогою крісла колісного, самотійно виїхати на майданчик, де розміщені входні двері до приміщення суду (фото 1).

4. Водночас, у порушення вимог пункту 6.1.6 ДБН Інклюзивність ширина стаціонарного металодетектора аrochenого типу унеможлиблює проїзд до приміщень суду осіб, які пересуваються за допомогою крісла колісного (фото 5, 11).

5. У порушення пункту 11.6 ДБН «Інклюзивність» санітарно-гігієнічні приміщення, розміщені в будівлі суду, не пристосовані для користування особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення. Відсутні необхідні поручні, а також відсутня можливість потрапляння до санітарної кімнати для осіб, які пересуваються за допомогою крісел колісних.

У зв'язку з виявленими недоліками керівником апарату суду скеровано службові записки до Територіального управління Державної судової адміністрації України в Рівненській області (далі – ТУ ДСА в Рівненській області) з проханням щодо виділення коштів на проведення ремонтних робіт для забезпечення доступності у відповідності до вимог ДБН «Інклюзивність» (фото 12).

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

6. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, пункту 23.4 Європейських пенітенціарних правил, статті 59 Конституції України, пункту 6.5.2 ДБН В.2.2- 26:2010 у приміщенні суду відсутня кімната для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) ЄСПЛ констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху.

Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поведіння.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

7. Установлено факт порушення вимог пункту 7.1.10 ДБН В.2.2-26:2010 та пункту 13 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція), а саме: в приміщенні суду відсутній ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ, у зв'язку з чим, обвинувачені, підсудні (засуджені) конвоюються доступними для третіх осіб коридорами, що призводить до порушення їх прав та прав оточуючих на безпеку (фото 13, 14).

8. Також у порушення вимог пункту 5.11 ДБН В.2.2-26:2010 та пункту 14 Інструкції не обладнано бокс для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або огороженої стоянки для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу (фото 15).

Таким чином, порушується принцип ізолюваності конвоювання, в результаті чого, такі обставини можуть призвести до виникнення надзвичайних подій.

9. Установлено порушення Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579, а саме: в суді відсутнє укриття, у зв'язку з чим не забезпечуються належні умови для безпечного перебування осіб у разі оголошення повітряної тривоги. **Кодекс цивільного захисту**

Натомість, у випадку оголошення у регіоні сигналу «Повітряна тривога!» працівники суду та відвідувачі використовують укриття, яке знаходиться у приміщенні відділення АТ «Ощадбанк» (вул. Незалежності, 47, смт. Гоща, Рівненської обл., 35400).

Водночас, згідно із службовою запискою № 01/18/2025 від 22.04.2024, керівником апарату повідомлено ТУ ДСА в Рівненській області про неготовність даної захисної споруди до використання за призначенням, та необхідність виділення коштів для проведення ремонту (фото 16).

III. Рекомендації

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Рівненській області:

Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

Гощанському районному суду Рівненської області:

1. Забезпечити кількість камер для підсудних (засуджених) не менш ніж 4 м² виходячи з розрахунку три камери на один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ;

2. Облаштувати в суді приміщення для конвою та обладнати спеціальний санвузол для підсудних (засуджених);

3. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень суду;

4. Облаштувати у суді кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими);

5. Забезпечити обладнання боксу для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або (при неможливості обладнання боксу) огороженої стоянки для спеціального автотранспорту варті;

6. Забезпечити ізолюваний маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від камер до зали судових засідань для розгляду кримінальних справ;

7. Облаштувати в суді укриття відповідно до вимог законодавства у сфері цивільного захисту населення.

До звіту додаються: Фотофіксація на 4 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі регіональних
представництв Секретаріату
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Микола Пилипчук

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

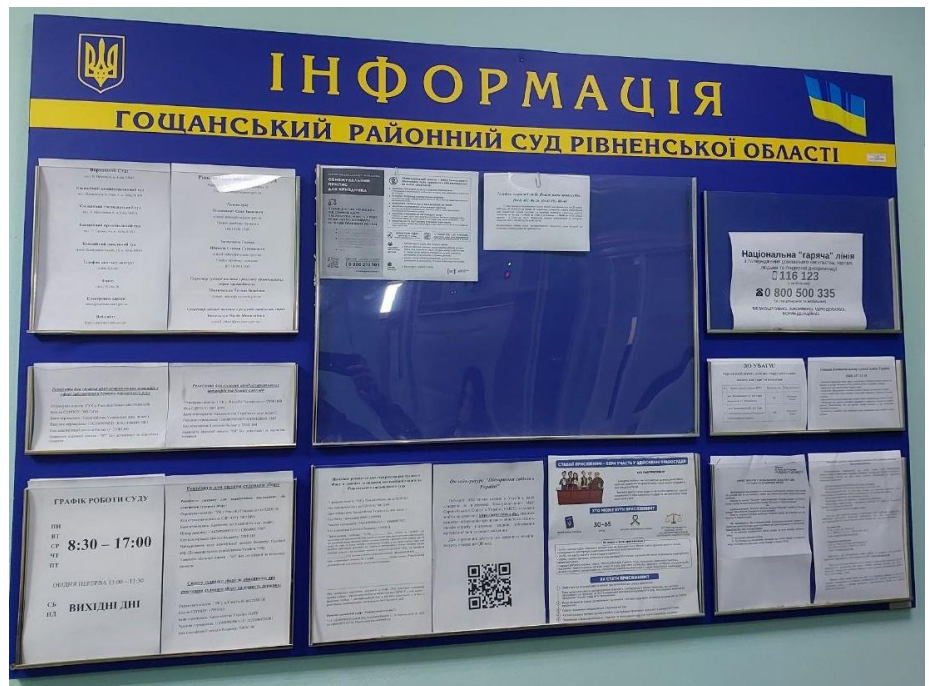

Фото 5

Фото 6

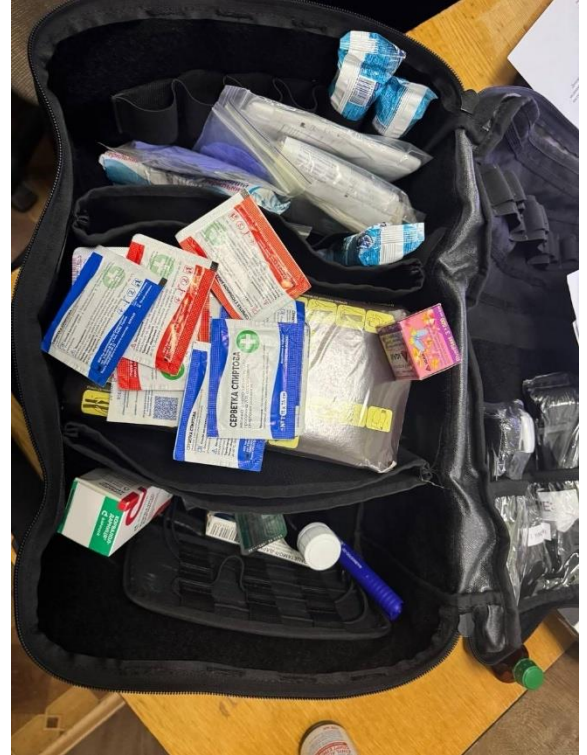

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

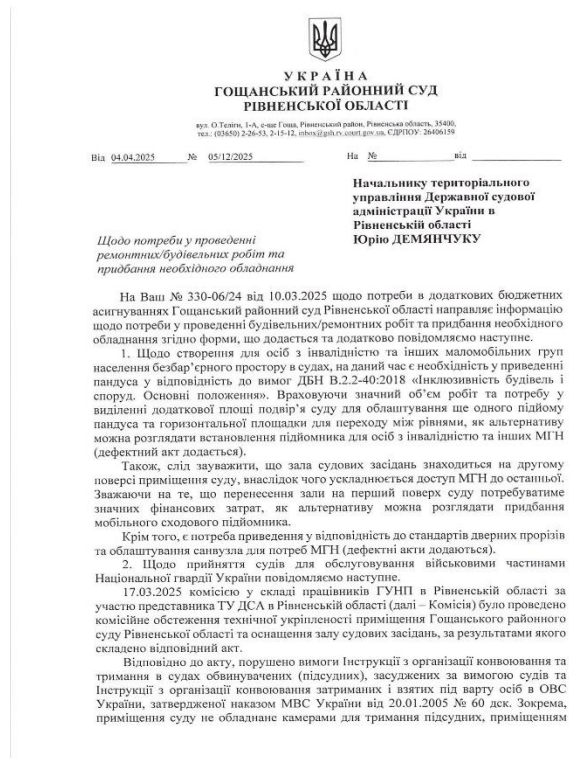

Фото 13

Фото 14

Фото 15

Фото 16

УКРАЇНА
ГОШАНСЬКИЙ РАЙОННИЙ СУД
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

м.п. О.Табачук, І.А.Коваленко, Рівненський район, Рівненська область, 31440,
т.п. (03650) 2-26-53, 2-15-12, e-mail: gosha@rns.gov.ua, gosha@rns.gov.ua, СДРП/Ю: 20-400159

Дата: 22.04.2025 № 016/2025 На № _____ від _____

Начальнику територіального управління Державної судової адміністрації України в Рівненській області
Юрію ДЕМ'ЯНЧУКУ

Щодо визначення потреби в фонді захисних споруд цивільного захисту

На Ваш № 501-06/25 від 15.04.2025 щодо визначення потреби в фонді захисних споруд цивільного захисту, за результатами консультації з представниками ДПРЧ-16 ГУ Державної служби з надзвичайних ситуацій в Рівненській області повідомляємо наступне.

На території суду відсутні захисні споруди цивільного захисту. Натомість наявне підвальне приміщення суду площею 188,7 м², яке на даний момент не призначено до переобладнання його у будь-яке укриття, оскільки періодично підтоплюється дощовими стоками або стінними водами каналізації. В разі виконання усіх робіт із облаштування підвалу для використання його в якості укриття (встановлення гідроізоляції, капітальний ремонт підвалу, підсилення перекриттів, посилення стін, модернізація вентиляції відповідно до вимог тощо), таке укриття зможе використовуватися лише як найпростіше.

В якості альтернативи є можливість використати найближче укриття, яке знаходиться у приміщенні відділення АТ «Ощадбанк» (відстань від суду приблизно 100 метрів), за умови укладення відповідного договору на спільне використання.

Голова суду Дмитро ПАЦКО

Формат Опис (03650) 2-26-53